

Список використаних джерел

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ МФУ від 07.02.2013 № 73 (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність»: Наказ МФУ від 27.06.2013 № 628. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13#Text>
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 20 «Консолідована фінансова звітність»: Наказ МФУ від 30.07.99 № 176 (втратив чинність). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0553-99#Text>
4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
5. Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку: Наказ МФУ від 12.01.2023 № 18. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0171-23#Text>

Судак В. О.,

*здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти;
науковий керівник:*

Колісник О. П.,

*кандидат економічних наук, доцент,
завідувач кафедри обліку та консалтингу;
Державний податковий університет*

ОСОБЛИВОСТІ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ АКТИВІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Інвентаризація є важливим методом контролю у процесі управління активами будь-якого підприємства. Під час інвентаризації активів перевіряють і документально підтверджують їх наявність, стан, відповідність критеріям визнання та оцінку. При цьому забезпечуються:

- ✓ виявлення фактичної наявності активів; установавання лишку або нестачі активів шляхом зіставлення фактичної їх наявності з даними бухгалтерського обліку;
- ✓ виявлення активів, які частково втратили свою первісну вартість та споживчу властивість, застарілих, а також матеріальних та нематеріальних активів, що не використовуються;

✓ виявлення активів, які не відповідають критеріям визнання [1].

Проведення інвентаризації обов'язкове у разі встановлення фактів крадіжок або зловживань, псування цінностей (на день встановлення таких фактів); техногенних аварій, пожежі чи стихійного лиха (на день після закінчення явищ) в обсязі, визначеному керівником підприємства [1; 2].

Інвентаризація активів є прямим обов'язком підприємства, зокрема перед складанням річної фінансової звітності з метою забезпечення достовірності її показників [3].

Проведення інвентаризації забезпечує достовірність даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності. В умовах воєнного стану необхідною є перевірка та документальне підтвердження стану необоротних активів у разі їх невідповідності критеріям визнання [4].

Проте необхідно зазначити, що умови війни можуть значною мірою ускладнити проведення інвентаризації та негативно вплинути на її результати.

Серед основних проблем, з які можуть стати перешкодою здійснення інвентаризації в умовах воєнного стану можна виділити такі:

1. Відсутність доступу до певних територій. Зокрема, в зоні бойових дій можлива відсутність безпечних умов для огляду майна підприємства співробітниками. Інша проблема – збільшення кількості блокпостів та зон з обмеженим доступом.

2. Втрата та знищення активів. Внаслідок бойових дій можливе знищення або втрата активів, що може ускладнити їх виявлення та реєстрацію.

3. Недоступність даних про стан активів. Військові дії можуть призвести до відсутності комунікації та втрати даних про стан активів, що ускладнює їх виявлення та ідентифікацію.

4. Порушення процедур звітності та обліку. Війна може призвести до порушення процедур звітності та обліку, зокрема, через зміну пріоритетів та переорієнтацію ресурсів на військові потреби.

5. Недостатня кваліфікація працівників. В умовах воєнного стану можливий брак кваліфікованих працівників, які спроможні здійснювати інвентаризацію та вести облік активів.

Під час воєнних дій, багатьом підприємствам довелося евакуюватися в більш безпечні місця. Дуже часто такий переїзд супроводжувався і переміщенням виробничих потужностей та іншого майна. Тож щорічна інвентаризація, за загальним правилом, охопить і таке майно.

На сьогодні якихось специфічних інвентаризаційних процедур щодо такого майна чинна редакція Положення № 879 [1], не містить.

Тобто навіть ті підприємства, які проводили інвентаризацію на момент переміщення майна на нове місце, все одно повинні здійснити таку процедуру в межах щорічної обов'язкової інвентаризації.

Виходячи з цього, для покращення проведення інвентаризації на підприємствах в умовах воєнного стану можна рекомендувати наступне:

1. Впровадити систему моніторингу та контролю за станом активів, що дозволить оперативно реагувати на їх втрати чи знищення.

2. Розробити єдину базу даних, яка дозволить відстежувати зміни.

3. Запровадити суворі процедури звітності та обліку, які забезпечать точність та достовірність даних про стан активів.

4. Забезпечити належний рівень кваліфікації працівників, які займаються інвентаризацією та обліком активів.

5. Встановити відповідальність за порушення процедур звітності та обліку, що забезпечить дотримання вимог інвентаризації та обліку активів.

Розробити план заходів щодо запобігання втрат та знищення активів, а саме, забезпечити їх захист від військових дій.

Оскільки воєнні дії здатні призвести до значних збитків та руйнування інфраструктури, основна важливість проведення інвентаризації полягає в «залежності показників прибутку, рентабельності, фондвіддачі та інших якісних показників господарської діяльності підприємства від справедливої оцінки необоротних активів, їх експлуатації» [5].

Отже, в умовах воєнного стану проведення інвентаризації набуває ще більшого значення під час управління активами суб'єктами господарювання.

Список використаних джерел

1. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затв. наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text> (дата звернення: 27.02.2023 р.).

2. Порядок подання фінансової звітності, затв. постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 р. № 419. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/КР000419> (дата звернення: 28.02.2023 р.).

3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.99 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 28.02.2023 р.).

4. Колісник О.П. Порядок ліквідації знищених необоротних активів під час війни. Фінанси, економіка, право vs війна: збірник тез Міжнародного конгресу (м. Ірпінь, 27 квітня 2022 р.). Ірпінь: Державний податковий університет. 2022. С. 40-42.

5. Крупельницька І.Г. Проблеми списання необоротних активів в умовах воєнного стану. Зб. наук. пр. X Міжнар. наук.-практ. конф. м. Вінниця. 2022. Ч. 2. С. 137-143. URL: <http://www.vtei.com.ua/doc/2022/0510/zb2.pdf>.

Сухомлин В. В.,

здобувач вищої освіти, ФТМ к. 3, 10 гр.;

науковий керівник:

Кузуб М. В.,

ст. викладач кафедри обліку та оподаткування;

Державний торговельно-економічний університет

ПРОБЛЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В ДЕРЖАВНОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ

Бухгалтерський облік у бюджетних установах є найголовнішою системою контролю за наявністю та рухом бюджетних і позабюджетних коштів. Облікова система України в бюджетній сфері перебуває у перехідному стані і не повною мірою відповідає сучасним потребам щодо прозорості інформації про державні фінанси для зовнішніх користувачів та щодо забезпечення процесів прийняття рішень в системі державного управління та місцевого самоврядування.

Основними проблемами бухгалтерського обліку України є:

- ✓ Невідповідність методу нарахування через зіставлення касових доходів та нарахованому у звітному періоді видатків. В наслідок таких відхилень в обліку спотворюються показники фінансових результатів. У такому в установі штучно виникає прибуток через: недовиконання цільових програм; або придбання матеріальних цінностей, що не встигли витратити до кінця року; або коштів отриманих більше, ніж витрачено.
- ✓ Серед недоліків варто відзначити існування двох методів ведення бухгалтерського обліку – касового під час виконання бюджетів і модифікованого методу нарахувань під час виконання кошторисів бюджетних установ.
- ✓ Звітність про виконання бюджетів консолідується у вертикалі Казначейства і вертикалі головних розпорядників бюджетних коштів.
- ✓ Відсутність в законодавстві єдиної методології відображення в бухгалтерському обліку операцій бюджетних установ. Останнє не дозволяє отримувати повну, достовірну та прозору та зіставну інформацію про фінансовий стан держави [1].